



ת"פ 49683/10/18 - הסניגוריה הציבורית נגד אמנון פדאל (,מדינת ישראל - תביעות תל-אביב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 49683-10-18 מדינת ישראל נ' פדאל

לפני כבוד השופט ירון גת
המבקשת:
נגד

הסניגוריה הציבורית

המשיבים:
1. אמנון פדאל)
2. מדינת ישראל - תביעות תל-אביב

החלטה

לפניי בקשה דחופה שהגישה הסניגוריה הציבורית לשחרר אותה ואת עו"ד עופר אשכנזי, שמונה לייצג את הנאשם מטעם הסניגוריה הציבורית, מייצוגו של הנאשם בהמשך הליך זה. בקשת הסניגוריה הוגשה בצורה מפורטת ומנומקת בכתב.

בבקשתה מציינת הסניגוריה הציבורית כי מינוי סנגור ציבורי לנאשם נעשה בניגוד לדעתו של הנאשם ולאחר שהנאשם הבהיר כי הוא אינו מעוניין בייצוג של סנגור ציבורי, וחזר בנחישות ובעקביות על עמדה זו לכל אורך הדרך מאז פתיחת ההליך הפלילי ועד היום. הסניגוריה פירטה בבקשתה בכתב בהרחבה את הבקשות הקודמות שהוגשו מטעמה לשחרור מייצוגו של הנאשם, את עמדתו של הנאשם ביחס לבקשות אלו, את עמדת המאשימה ואת ההחלטות של בית המשפט.

לשיטת הסניגוריה הציבורית סקירת התנהלות הנאשם והצדדים בהליך עד כה מעלה כי הלכה למעשה הנאשם מייצג את עצמו. חרף מספר פגישות שהתקיימו עם עו"ד אשכנזי ועם עו"ד קיש מהסניגוריה בעניין ייצוגו של הנאשם, הנאשם עומד על סירובו לייצוג משפטי בהליך זה, מגיש בקשות על דעת עצמו, לא מעוניין לשתף את הסנגור בקו ההגנה שלו או במידע עובדתי רלוונטי לניהול ההליך, ומורה לעו"ד אשכנזי שלא לפעול בשמו בהליך. על כן, נוכחותו של הסנגור בהליך הינה פסיבית לחלוטין ואין בה לתרום במאומה להגנת הנאשם ולמעשה יש בה פוטנציאל אף להזיק להגנת הנאשם. הסניגוריה כיבדה את החלטות בית המשפט לאורך הדרך ועשתה ניסיונות פעם אחר פעם לייצר שיתוף פעולה עם הנאשם, אך זאת ללא הועיל. בנסיבות האמורות סבורה הסניגוריה כי אין לכפות על הנאשם ועל הסניגוריה את הייצוג. הסניגוריה סבורה כי הדבר מתחייב אף מהחלטות שונות של בית המשפט העליון ומהוראות החוק. כפיית ייצוג בנסיבות אלו אין בה תועלת ואין בה יתרון לעומת ההגנה שיכול בית המשפט להעניק לנאשם, ויש בה משום פגיעה באוטונומיה של הנאשם. כמו כן, כפיית ייצוג בנסיבות אלו מעמידה את הסנגור בפני דילמות אתיות קשות ומערערת את יסוד השליחות במערכת היחסים שבין עורך הדין ללקוחו. כמו כן, הדבר גורם גם לעיכוב מיותר ולהימשכות ההליכים. על כן, ולאור הניסיונות הרבים והכושלים שניסתה הסניגוריה להעניק לנאשם ייצוג כמצוות בית המשפט, מבקשת הסניגוריה להורות על שחרור מייצוג הנאשם.



המאשימה התנגדה לבקשה והפנתה לנימוקיה כמו גם לנימוקי בית המשפט בהחלטות הקודמות שניתנו בבקשות דומות שהועלו מטעם ההגנה. בנוסף ציינה המאשימה כי באם הנאשם יורשע בסופו של הליך היא תעתור להטיל עליו עונש של מאסר. מטעמים אלו, ובשים לב למידת יכולתו של הנאשם לנהל הליך הוכחות בעצמו, כפי שהתרשם בית המשפט בעצמו, אשר יש בה כדי לפגום ביכולת לנהל הליך הוגן, מתנגדת המאשימה לשחרור הסנגוריה מייצוג הנאשם.

הנאשם מסר את עמדתו בעל פה במהלך הדיון שהתקיים ביום 9.11.20. מעבר לשלל דברים ובקשות בלתי רלוונטיות שהעלה הנאשם במהלך הדיון, ניתן היה להבין, אף אם בדוחק, כי הנאשם עומד על עמדתו לפיה הוא אינו מעוניין בייצוג על ידי סנגור מהסנגוריה הציבורית מכיוון שאינו רוצה לבזבז כספי ציבור שיוצאו למימון הגנתו. לצד זאת, הנאשם שב ואמר כי הוא כן מעוניין בעזרה של סנגור מהסנגוריה הציבורית בהגשת בקשות לבית המשפט. הנאשם הוסיף ואמר כי הוא מודע לכך שבית המשפט מתקשה מאוד להבין אותו, את טענותיו ואת בקשותיו, וכי הדבר נובע מחוסר הבנתו את השפה המשפטית. על כן, הוסיף הנאשם, זקוק לעזרה ומעוניין בסיוע של הסנגוריה בכלל ושל עו"ד אשכנזי בפרט, שבו יש לו אמון מלא. עם זאת, הנאשם סייג את דבריו ואמר שהוא מבקש להגביל את העזרה לסיוע לכתיבת בקשות ולא להרחיבה לייצוג מלא בבית המשפט.

לאחר שבחנתי את טענות הסנגוריה הציבורית, את עמדת המאשימה, ואת עמדת הנאשם, באתי לכלל מסקנה כי אין הצדקה בשלב זה לשחרר את הסנגוריה הציבורית מייצוג הנאשם בהליך זה. סבורני כי לא חל שינוי ממשי בנסיבות מאז הבקשות וההחלטות הקודמות בעניין זה, ועל כן הטעמים שניתנו במסגרת ההחלטות הקודמות יפים גם כעת.

אוסף ואדגיש כי ישנם מספר טעמים כבדי משקל אשר מצדיקים את דחיית הבקשה והותרת ייצוג הנאשם על ידי הסנגוריה הציבורית על כנו.

ראשית, אין חולק כי המאשימה עותרת להטיל על הנאשם עונש מאסר באם יורשע, ועל כן יש סכנה ממשית לפגיעה בחירותו של הנאשם.

שנית, טענותיו של הנאשם, הן לגופו של עניין והן מבחינת הפרוצדורה, לכל אורך הליך, אינן ברורות כלל ועיקר, וזאת בלשון המעטה. ניהול הליך של שמיעת ראיות כשהנאשם מעלה את טענותיו בעצמו לבד עלולה ליצור מצב שיהיה זה בלתי אפשרי לנהל את ההליך, ובוודאי שיהיה קשה מאוד לנהל הליך הוגן לנאשם. די בעיון קצר בפרוטוקולים ובבקשות השונות שהגיש ומגיש הנאשם חדשות לבקרים, על מנת להתרשם מהקושי הרב של ניהול ההליך, כל שכן ניהול הליך תקין והוגן, כאשר הנאשם אינו מיוצג.

אין חולק כי הנאשם אינו משפטן והוא אינו מכיר את סדרי הדין, את דיני הראיות ואת הדין המהותי. כמו כן, הנאשם מתקשה להתבטא בצורה ברורה, קוהרנטית, רציפה ומובנת. הנאשם מרבה להעלות טענות אסוציאטיביות ובלתי רלוונטיות, ומתקשה להבחין בין עיקר לתפל, ובין ענייני לשאינו ענייני. הנאשם מעיד על עצמו בעצמו כי הוא אינו מובן וכי קשה לו לתקשר עם בית המשפט מאחר שהוא אינו מבין את השפה המשפטית. ניכר מהתנהלותו ומטענותיו של הנאשם כי חוסר ידיעותו פוגע בו ובזכותו להליך הוגן, כמו גם ביכולת של בית המשפט לנהל הליך משפטי ראוי והוגן, ולהגיע לחקר האמת ולעשיית צדק, ובוודאי ביכולת לנהל הליך יעיל. על רקע זה בדיוק אמר הנאשם בדיון כי הוא זקוק לעזרתו של סנגור ומעוניין בסיוע של הסנגוריה. הנאשם אמנם סייג את דבריו לצורך הגשת בקשות בלבד, אך ברי כי



הדברים נכונים, ואף ביתר שאת, גם באשר לעצם ייצוגו בבית המשפט במהלך שמיעת הראיות.

אכן יש לכבד את האוטונומיה של הפרט, ו"רצונו של אדם כבודו", אך יש מצבים חריגים בהם על בית המשפט לשקול לנקוט בגישה פטרנליסטית ביחס לייצוג הנאשם. סבורני כי עניינו של הנאשם הוא אחד מאותם מקרים חריגים. מדובר בנאשם שיש חשש כבד כי אינו פועל באופן רציונלי לחלוטין ועל כן אינו מסוגל לייצג את עצמו, ותוך כך פוגע בזכויותיו כמו גם ביכולתו של בית המשפט לנהל הליך משפטי ראוי, הוגן, רציונלי ויעיל, שיש בו להוביל לחקר האמת ולעשיית צדק.

על אף חוסר שיתוף הפעולה של הנאשם עם הסנגוריה, סבורני כי בנסיבות הקיימות המשך ייצוג הנאשם על ידי סנגור הוא הדרך הטובה ביותר על מנת לקיים את ההליך בצורה ראויה, הוגנת ותקינה. האפשרות להמשיך את ההליך כאשר הנאשם אינו מיוצג וזוכה רק להגנתו של בית המשפט, הינה לטעמי פחות טובה מהאפשרות שהסנגוריה הציבורית תוסיף ותייצג את הנאשם, גם בנסיבות הקיימות של חוסר שיתוף פעולה. הייצוג והנוכחות של הסנגור באולם אינם חסרי תכלית ופסיביים בלבד. הסנגור יכול לשמור על זכויותיו של הנאשם, להתערב באופן ניהול החקירות ושמיעת העדויות, לשאול שאלות וכמובן לסייע לנאשם להציג את קו הגנתו, כפי שעולה מדברי הנאשם במהלך ניהול ההליך, ולהעבירו לבית המשפט בצורה הטובה ביותר. עוד יש לציין כי ניכר שטיב היחסים המקצועי בין הנאשם לבין עו"ד אשכנזי, שמונה לייצגו מטעם הסנגוריה הציבורית, הוא חיובי בסך הכול, והנאשם מכבד את עו"ד אשכנזי ויש לו אמון בו. ייצוג על ידי סנגור במצב דברים זה, על כל הקשיים והחסרונות הכרוכים בייצוג בתנאים של חוסר שיתוף פעולה, עדיף בנסיבות המקרה דנן על פני העדר ייצוג לחלוטין.

עוד יצוין, כי גם טעמי הנאשם להתנגדותו לייצוג על ידי הסניגוריה אינם מניחים את הדעת, שכן לשיטת הנאשם הוא אינו מעוניין בייצוג רק מכיוון שהוא לא רוצה שהמדינה תשקיע כספים למימון הגנתו. הנאשם לא אמר מעולם כי אין לו אמון בסנגוריה הציבורית בכלל ובעו"ד אשכנזי בפרט, או שהם אינם מסוגלים לייצג אותו כראוי. כאמור ניכר דווקא שיחסיו של הנאשם עם עו"ד אשכנזי תקינים וחיוביים, וכך גם עולה מדברי הנאשם ומעמדתה של הסנגוריה הציבורית עצמה בבקשתה.

כל האמור לעיל היה נכון עד עתה וסבורני כי הוא נכון ביתר שאת כעת, כאשר אנו מצויים בעיצומו של הליך שמיעת הראיות, וזאת לנוכח התנהלותו של הנאשם והקושי הרב לאפשר לו לנהל את הגנתו במהלך שמיעת הראיות בעצמו.

סוף דבר - מכל הטעמים האמורים לעיל, ומהטעמים שפורטו גם בהחלטות הקודמות, ומשלא חל שינוי ממשי בנסיבות, אני דוחה את בקשת הסנגוריה לשחרר אותה ואת עו"ד אשכנזי מייצוג הנאשם בהליך זה.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לעיון ב"כ הצדדים ולנאשם.

ניתנה היום, כ"ב חשוון תשפ"א, 09 נובמבר 2020, בהעדר הצדדים.

